

Zjevení Janovo – 2.

Čas je blízko

Jak už jsem minule zmínil, kniha *Zjevení Janovo* (a vedle ní i proroci *Daniel* či *Ezechiel*) stojí v centru pozornosti nejen různých sekt, nýbrž i probuzeneckých hnutí. Proč? Jednoduše proto, že je člověk již od starověku fascinován událostmi, které nazýváme „extrémní“ či „krajní“. Apokalyptická literatura, pokud je určitým způsobem chápána a vykládána, takové „krajní situace“ nabízí. Kdysi apokalyptika inspirovala literaturu, dnes film, zejména tam, kde se jedná o konec světa: *Omega kód, 2012, Proroctví, Kniha přežití...*, někdo dokonce *Zjevení Janovo* doslovně chápe jako „jízdni řád konce světa“.

Nechme tedy k sobě promlouvat samotný text a nahlížejme ho jinak, než jsme to dělali doposud. Pokusme se nejen vnímat tehdejší atmosféru pronásledování, v níž text vznikl, ale naslouchejme slovům zároveň tak, že se bezprostředně týkají našeho vlastního vztahu s Ježíšem, naší přítomnosti i osobních zápasů.

1 Zjevení Ježíše Krista, které mu dal Bůh, aby svým otrokům ukázal, co se má brzy stát. On to prostřednictvím svého anděla naznačil svému otroku Janovi. 2 Ten dosvědčil Boží slovo a svědectví Ježíše Krista, vše, co uviděl. 3 Blahoslavený, kdo předčítá, i ti, kdo slyší slova tohoto proroctví a zachovávají, co je v něm zapsáno, neboť ten čas je blízko. (Zjevení 1:1-3)

Vstup do *Zjevení* spekulacím o „jízdni řadu konce světa“ tak trochu nahrává. Autor Jan, o němž jsme si více řekli v prvním dílu, hned v úvodním verši sděluje tři podstatné věci: tou první je skutečnost, že **slova**, která přináší, **ukazují** k tomu, **co se má brzo stát**. Druhou důležitou informací je, že **zprávu přijal prostřednictvím anděla** (což znamená posla) a z textu jasně vyplývá, že jde o **Božího posla**. Třetí skutečností je, že **anděl „naznačil“** – to znamená, že jde jen o **kusé útržky událostí**, a to i přes všechny popisované detaily, s nimiž se později v textu setkáme. My bychom možná řekli, že jde jen o velmi hrubý obrys událostí. Při seznamování se s celým textem *Zjevení* odhalíme, že jde o **mozaiku** minulosti, přítomnosti i budoucnosti – v souřadnicích, které chápeme jako **naše dějiny**, z níž se však smysluplný obraz poskládá teprve **v přítomnosti samotného Boha**. Jde o prolnutí lidského času s časem Božím, o setkání člověka a Boha.

Není bez zajímavosti, že sám sebe autor označuje za **otroka** (a své spoluvěřící za **otroky Boží**) – nezapomínejme, že je text sepsán v době, kdy na otrocké práci a obchodu s otroky stála moc nejen tehdejšího Říma, nýbrž všech důležitých říší té doby. Označit se za „otroka Božího“ (dřívější překlady uvádějí mírnější výraz „služebník“), ukazuje **celé poddání se Pánu** a zároveň **vymanění se z řádu tohoto světa**. (Pokud jste byl otrokem někoho, nikdo jiný si na vás nemohl činit nárok.) Přeneseně by se dalo říci, že **křesťané jsou „otroky odpuštění, milosti a lásky“** zjevených v Kristu. A není jisté od věci se zamyslet nad tím: **Čemu nebo komu ve svém životě „otročím“? A čemu bych chtěl raději otročit? Majetku, slávě, postavení, člověku, nebo Bohu a jeho lásce?**

Ve druhém verši Jan podepírá svědectví (slovo i vidění) vahou vlastní autority. To znamená, že jako Kristův vyznavač musel mít mezi svými vrstevníky velmi vysoký kredit důvěryhodnosti. A to je dobrá inspirace i pro nás samotné: ***Jak moc jsem (nebo nejsem) důvěryhodným svědkem Krista pro své okolí? Když něco slíbím, dodržím to? Když něco řeknu, mohou mi druzí důvěřovat? Kdybych přijal nějaké slovo pro druhé, byl bych důvěryhodným svědkem, kterému by druzí zcela vážně naslouchali?***

Verš třetí pak povzbuzuje k tomu, aby čtenáři slova „předčítali, slyšeli a zachovávali“. Připomíná nám to Pavlovo napomenutí Timoteovi, aby bratřím předkládal správnou nauku víry (1 Timoteovi 4) a také starozákonní vštěpování Boží slova (zákon) synům – viz Deuteronomium 6:7, 11:18-19. „Předčítat“ pro nás znamená – **zprávou/slovy/odkazem se zabývat**. „Slyšet“ znamená – **nechat na sebe působit**, nechat vstupovat do svého nitra. A konečně „zachovávat“ vyjadřuje **aktivní naplňování** toho, co jsme přijali. Jednoduše řečeno: pokud se ve *Zjevení Janově* setkáváme s Božím slovem, pak se jím **nechme zcela prostoupit** a dovolme mu, ať nadále **ovlivňuje** naše **rozhodování i skutky**. Důvod k takovému jednání je prostý: „čas je blízko“. Autor míní čas naplnění vidění, která následují. V jistém smyslu se dá říci, že „čas naplnění“ **probíhá neustále**. Zápasy Božího lidu, které jsou ve *Zjevení* popsány, se za dva tisíce let nezměnily, pronásledování ani utrpení se nezmenšilo, a **svědectví o Božím navštívení člověka** je potřebné **zvěstovat dnes** stejně jako tehdy. Pokud to budeme aktualizovat do své doby, pak si jednoduše můžeme říci: **berme vážně Boží jednání** s námi i s našimi blízkými, **nic neodkládejme** „na pak“, protože **čas milosti a soudu je právě „ted“** a čas se krátí. A nedokážeme-li si snad představit „konec všech časů“, pak náš osobní čas, naši smrtelnost, si představit zcela jistě dovedeme. Jak zdůrazňuje apoštol Pavel: „*Probud' se, kdo spíš, vstaň z mrtvých, a zazáří ti Kristus.*“ (Ef 5:14b) A ještě jedna zmínka: ten kdo „předčítá, slyší a zachovává“, je Janem nazván **blahoslaveným** („šťastným“) – protože čas je blízko. Co jiného lze říci o člověku, který rozeznává znamení časů a důležitost poselství, které mu přináší naději na vítězství a život, než že je „šťastným“?

Přicházející

4 Jan sedmi sborům v Asii: Milost vám a pokoj od Toho, který jest a který byl a který přichází, i od sedmi duchů, kteří jsou před jeho trůnem, 5 a od Ježíše Krista, jenž je věrný svědek, prvorozený z mrtvých a vládce králů země. Tomu, jenž nás miluje a svou krví nás rozvázal z našich hříchů 6 a učinil nás královstvím, kněžím svému Bohu a Otcí -- jemu sláva i moc na věky věků. Amen. 7 ‚Hle, přichází s oblaky‘ a ‚uzří jej každé oko, i ti, kteří jej probodli‘, a ‚budou se pro něho bít v prsa všechny kmeny země‘. Ano, amen. 8 Já jsem Alfa i Omega, počátek i konec, praví Pán Bůh, Ten, který jest a který byl a který přichází, ten Všemohoucí. (Zj 1:4-8)

Čtvrtý verš doplňuje celé puzzle (skládačku) Janova odkazu. V prvním verši je zmíněno **zjevení**, ve třetím **proroctví** a tento verš uvozuje **dopis** (totéž se opakuje ještě ve verši 11). Jan svá slova adresuje především sedmi sborům v Asii, které patrně osobně znal a kde věřící znali jeho. Jan píše do konkrétních situací, a přeci, jak se později dozvíme a dojde nám, je jeho poselství nadčasové a hovoří i k nám.

To nejpodstatnější z celého odkazu sborům, je shrnuto hned na začátku: **jste zahrnování milostí a pokojem** od toho, který překlenuje veškerý lidský čas: „jest, byl a přichází“. Číslo sedm je vyjádřením plnosti. Většinou ve spojení s Bohem, či Jeho jednáním. A tak sedmi duchům před trůnem lze porozumět tak, že je tím vyjádřena **plnost Boží majestátnosti i slávy**, „Bůh se vším všudy“.

Pátý verš připomíná Ježíše jako **věrného svědka** s jeho atributy moci a slávy: je ten, kdo **porazil smrt** a je tím, kdo je **Králem králů**. Přitom je stále tím, kdo **nás miluje** tak, že nás svou krví rozvázal z hříchů, povýšil nás do královského a kněžského stavu. Jinými slovy – svou smrtí, ponížením a zmrtvýchvstáním proměnil náš úděl a podstatu – **vyzdvihl nás na svou úroveň**, postavení královského dítěte.

Ještě krátce k „věrnému svědkovi“ – to je ten, kdo **nikdy nezradí** věc, pro kterou svědčí a to dokonce **i za cenu obětování vlastního života**. Jak tomu porozumět ve vztahu k nám samotným? Ježíš obětoval vlastní život, aby nám vydal věrné svědectví o Boží lásce k nám. A obětoval svůj život i proto, aby Bohu vydal věrné svědectví o nás samotných. Jan říká v evangéliu: „*Já jsem ta Cesta, Pravda i Život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.*“ (Jan 14:6), čemuž se dá porozumět následovně: „**Jsem jedinou spojnici mezi Bohem a člověkem**, pravdivým svědectvím o Boží lásce k vám a váš skutečný život. Ve vztahu člověka k Bohu jsem jediným možným řešením.“

Jan slovy holdu (uctívání) *...jemu sláva i moc na věky věků. Amen.*, podtrhuje skutečnost, že Ježíš je nejen svědkem a prostředníkem, nýbrž je zároveň tím, kdo s Otcem **panuje na věky** (v tomto verši je Otec jednoznačně spojen se Synem), jak je nakonec zmíněno i v jiných verších, např.: „*Kdo vítězí, tomu dám usednout se mnou na můj trůn, jako i já jsem zvítězil a usedl se svým Otcem na jeho trůn.*“ (Zj 3:21)

Verš sedmý popisuje skutečnost **druhého příchodu Ježíše**, který byl probodnut a odmítnut a přesto přichází ve slávě. „*Uzří ho každé oko*“ – mluví jednoznačnou řečí: přichází čas, kdy **všichni uvidí a poznají pravdu a skončí** veškeré **výmluvy** a vytáčky.

A konečně ve verši osmém promlouvá sám Bůh, který je „Alfou“ a „Omegou“, tedy prvním a posledním (řecká abeceda je ohraničena dvěma písmeny $A / \alpha - \omega / \Omega$), což z pohledu lidského věku (lidských dějin) lze chápat jako **absolutní ohraničení**: zde to začalo a zde to končí. A jestliže je zároveň Bůh nazýván Věkovitým, pak to znamená, že **Je tím, kdo tyto dvě hraniční meze překračuje** – on je tvůrcem lidského času (*chronos*) a vstupuje do něho jako ten, kdo *jest a který byl a který přichází*, což se dá vyjádřit i jinak: je Tím, kdo je v našem životě **neustále přítomným**. Ten, kdo do našeho života **neustále vstupuje** jako **Přicházející** – je aktivní, dynamický, reagující na nás a naše jednání, touhy i potřeby. **Přicházející** jako ten, kdo **ohraničuje náš život** v jeho počátku i na jeho konci, **Přicházející** jako ten, „*kdo nás převádí ze smrti do života*“.

Na závěr dnešního dílu můžeme přijmout povzbuzení: Bůh je v našem životě stále přítomen. Je jenom na nás, zda mu poskytneme dostatek prostoru ve svém rozhodování, záměrech i jednání. Zda mu umožníme, aby nás skrz naši pozemskou pouť provedl až k věčnému životu.

– Petr Plaňanský